

Översvämning

Vid översvämning bör du inte bada i översvämningssvattnet då det kan innehålla bakterier och föroreningar. Du bör heller inte vistas nära översvämningssvattensdrabbade områden – marken kan vara försvagad.

Ras och skred

Varningstecken på begynnande ras och skred:

Färska erosionsskador i slänter mot vattendrag

Plötsliga sprickor och sättningar i marken

Brott på ledningar och kablar i marken

Träd och stolpar som börjar luta

Har du koll? Naturol olyckor

*Vet du att...
vid tecken på begynnande ras och skred ska du undvika området och kontakta din kommun.*

Åska

Vid åska:

- Undvik att vistas under höga föremål som till exempel träd, stolpar och flaggstänger.
- Undvik sjöar och andra vattendrag – vatten kan leda ström.
- Bada inte.
- Undvik att vistas på öppna fält.
- Undvik att tala i telefon eller sitta nära teven.
- Undvik att bada/duscha eller spola vatten i kranarna – vatten kan leda ström.
- Dra ur kontakter till elapparater.
- Om ovädret är ett faktum – sök skydd i en byggnad av armerad betong eller med åskledare alternativt uppsök plats som inte har ett utsatt läge. Att söka skydd i en bil är inte riskfritt då den kan börja brinna vid ett blixtnedslag och metalldelar kan leda ström, men det är ändå ett alternativ till att vara utomhus.
- Stäng alla fönster i huset för att försvåra spridning om det skulle börja brinna.

*Och du...
ta alltid vädervarningar på allvar!*

Laviner

Skylden "Lavinfara" – åk **ALDRIG** förbi denna skylt!

Vid lavinfara finns det vanligtvis uppsatta varningsskyltar men det finns även saker du själv kan göra för att minska risken för att råka ut för en lavin.

- Undvik att åka utanför markerade nedfarter eller lavinsäkrade offpistområden.
- Undvik att åka i öppna, jämna och branta snöfält dagarna efter kraftiga snöfall, hård vind eller kraftigt stigande temperatur.
- Undvik att åka kors och tvärs över hela slutningen då du kan utlösa en lavin genom att snötäcket skärs av.
- Undvik att åka flera samtidigt.
- Ta reda på aktuell lavinfara och lavinfarliga områden. Fråga gärna pistörer, skidpatruller eller andra med lokal kunskap.

*Vet du att...
en utlöst lavin kan uppnå en hastighet på ca
200 km/h*

Bra att veta när du eldar utomhus

Elda helst på iordningställda grillplatser. Ska du elda på annan plats är det viktigt att det sker på ett säkert sätt. All eldning sker under eget ansvar. Den som tänder elden har det juridiska ansvaret.

Det är viktigt att släcka ordentligt och det gör du genom att:

- Låta elden brinna ut helt och hållet.
- Hälla på rikligt med vatten.
- Röra om så att glöden slocknar.
- Gräva upp marken under askan och hälla på vatten tills ingen glöd eller rök finns kvar.

Och kom ihåg:

- Elda inte när det är stark vind.
- Ha tillgång till släckvatten.
- Om elden skulle sprida sig – larma 112.
- Var inte för nära elden. Många kläder som är tillverkade av syntetmaterial är lättantändliga, till exempel fleece-tröjor.

Klimatförändringen

År 2010 släppte vi i Sverige ut 66,2 miljoner ton växthusgaser. Till 2050 bör utsläppen av växthusgaser minska med mellan 50 och 100 procent världen över, för att undvika stora klimatförändringar.

Ju mer växthusgaser i atmosfären desto varmare blir det. Klimatförändringen förväntas medföra en ökad risk för naturolyckor världen över.

*Kom ihåg att...
små förändringar i dina vardagssysslor kan
göra stora skillnader i arbetet med att minska
utsläppen av växthusgaser.*

Fundera själv

- Vad kan jag göra för att minska utsläppen?
- Vad kan vi i min familj göra för att minska utsläppen?

Självtest – vad gör jag för miljön?

Efter att ha arbetat med delen *Klimatförändringen* i avsnittet "Naturolyckor" kan det vara intressant att undersöka vad du själv verkligen gör för miljön. Har du svarat JA på mer än hälften av punkterna är du riktigt mån om miljön och hjälper till att minska utsläppen av dem skadliga växthusgaserna. Kom ihåg att små saker kan göra stora skillnader!

Vad gör jag för miljön?	JA	NEJ
Komposterar hushållssopor		
Sopsorterar		
Återvinner, exempelvis petflaskor		
Minskar min användning av el		
Promenerar och/eller cyklar så ofta som möjligt		
Åker buss istället för bil så ofta som möjligt		
Använder mindre varmvatten		
Undviker slöseri		
Sänker temperaturen hemma		
Stänger av teven/datorn/stereon istället för att låta den/de stå på standby		
Köper ekologiska livsmedel så ofta som möjligt		
Köper färsk mat istället för fryst så ofta som möjligt		
Väljer ett miljövänligare alternativ när jag handlar		
Försöker få andra att tänka mer miljövänligt, exempelvis min familj och/eller mina vänner		

Egna förslag på saker man kan göra för att minska utsläppen:
